

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2017/894,**24. mai 2017,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 III ja VII lisa lammaste genotüübi määramise osas****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 23 esimest lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr 999/2001 on sätestatud teatavate veistel, lammastel ja kitsedel esinevate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSEd) vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Määrust kohaldatakse elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turulelaskmise ning teatavatel erijuhtudel ka nende ekspordi suhtes.
- (2) Määruses (EÜ) nr 999/2001 on sätestatud, et iga liikmesriik peab igal aastal rakendama TSEde seireprogrammi, mis on sätestatud kõnealuse määruse III lisas, kus on esitatud seiresüsteemi eeskirjad. Kõnealuse lisa A peatüki II osas on sätestatud lammaste ja kitsede seire eeskirjad ning selle peatüki II osa punktis 8.2 on ette nähtud, et liikmesriigid peavad määrama koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüübi lammaste minimaalses valimis, mis on liikmesriigi kogu lambapopulatsiooni suhtes esindav (liikmesriikides, kus täisealiste lammaste populatsioon on üle 750 000 looma, on kõnealuse valimi suurus vähemalt 600 looma, muudes liikmesriikides peab valimisse kuuluma vähemalt 100 looma).
- (3) Pärast seda, kui kehtestati määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki II osa punktis 8.2 esitatud genotüübi pistelise määramise nõue, on selle algsed eesmärgid – geneetiliselt skreipile vastuvõtlike lammaste genotüüpide kaardistamine ja kõnealuse haiguse suhtes resistentsete genotüüpide määramine riigi kaupa – saavutatud. Samas on genotüübi pisteline määramine lammastel jätkuvalt kasulik liikmesriikides, kus rakendatakse määruse (EÜ) nr 999/2001 artikli 6a ja VII lisa C peatüki kohaselt aretusprogramme TSE-resistentsuse selekteerimiseks sealsete lambapopulatsioonide puhul, ning juhul, kui riigi aretusprogrammi eesmärk on kogu riigi lambapopulatsiooni geneetilise profiili mõjutamine. Neis liikmesriikides võimaldab kogu lambapopulatsiooni teatava osa pisteline genotüübi määramine hinnata, kas kehtival aretusprogrammil on soovitud mõju (st ARR-alleeli esinemissageduse suurendamine, vähendades samas selliste alleelide esinemist, mille puhul nende TSEdele vastuvõtlikkust suurendav toime on kinnitust leidnud).
- (4) Määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisa C peatükis on sätestatud kõnealuste, liikmesriikides lammaste puhul TSE-resistentsuse saavutamiseks kehtestatud aretusprogrammide suhtes kehtivad miinimumnõuded ning kõnealuse peatüki 1. osa 1. punktiga on ette nähtud, et aretusprogrammis tuleb keskenduda suure geneetilise potentsiaaliga karjadele. 1. punkti teises lõigus on liikmesriikidele, kus on olemas aretusprogramm, antud võimalus otsustada, et karjades, mis aretusprogrammis ei osale, võib võtta proove ja määrata genotüüpi üksnes tõujäärade puhul. Seda sätet kasutatakse juhul, kui liikmesriigi asjakohase aretusprogrammiga tahetakse mõjutada kogu riigi lambapopulatsiooni geneetilist profiili. Seega võiks määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki II osa punktis 8.2 esitatud genotüübi pistelise määramise nõue kehtida üksnes neis liikmesriikides, kus rakendatakse aretusprogramme ning kus nende karjade puhul, kes aretusprogrammis ei osale, on lubatud võtta proove ja määrata genotüüpi tõujääradel.
- (5) 13. juulil 2006 Euroopa Toiduohutusameti bioloogiliste ohtude teaduskomisjoni (BIOHAZ) poolt lammaste TSE-resistentsust käsitlevate aretusprogrammide kohta esitatud arvamuses ⁽²⁾ (edaspidi „EFSA arvamus“) leiti, et praegu määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki II osa punktis 8.2 esitatud nõue, mille kohaselt tuleb pisteliselt ning olenevalt liikmesriigi lambapopulatsiooni suurusest määrata aastas 100 või 600 lamba genotüüp, on ebapiisav

⁽¹⁾ EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.⁽²⁾ The EFSA Journal (2006) 382, 1–46.

selleks, et teha seiret, kuidas aretusprogramm mõjutab liikmesriigi kogu lambapopulatsiooni, sest nõutava valimi suurus on väike. EFSA arvamuses soovitati suurendada valimit ja märgiti, et kui oletada, et seire abil tehakse kindlaks genotüübi 50 % esinemissagedus, on vaja igal aastal testida 1 560 looma, et tuvastada genotüübi esinemissageduse 5 % muutumine 95 % usaldatavustaseme korral. Kuna aga on ebatõenäoline, et kogu lambapopulatsiooni hulgas toimub aasta jooksul genotüübi esinemissageduse 5 % muutus, on asjakohane määrata genotüüpi pisteliselt iga kolme aasta tagant.

- (6) EFSA arvamuses soovitati koguda ka asjakohaseid epidemioloogilisi andmeid, näiteks piirkonna, karja tüübi ja loomade soo kohta, et hiljem saaks teha sobiva valimi moodustamise huvides kohandusi ja järelevalvet. Seega on asjakohane anda liikmesriikidele võimalus määrata oma riigi lambapopulatsioonile vastav täpne valimi suurus ning esindava proovivõtu ja genotüübi määramise sagedus, võttes arvesse varasemate proovivõtukampaaniate käigus kogutud epidemioloogilisi andmeid ning tingimustel, et valimi moodustamine võimaldab tuvastada iga kolme aasta tagant genotüübi esinemissageduse 5 % muutuse 95 % usaldatavustaseme korral.
- (7) Seega tuleks määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki II osa punktis 8.2 esitatud genotüübi pistelise määramise nõue välja jätta ja asendada see kõnealuse määruse VII lisa C peatüki 1. osas esitatud nõudega, mille kohaselt liikmesriigid, kes rakendavad lammaste aretusprogramme ning lubavad aretusprogrammis mitte osalevate karjade puhul võtta proove ja määrata genotüüpi tõujäärudel, peaksid määrama genotüüpi lammaste juhusliku valimi hulgas, mis on selle liikmesriigi lambapopulatsiooni suhtes esindav ja kus proovivõtt hõlmab kas 1 560 lammast iga kolme aasta järel või vastavalt liikmesriigi määratud valimi suuruse ja proovivõtu sagedusele nii, nagu eelmises põhjenduses esitatud kriteeriumides määratletud.
- (8) Määruse (EÜ) nr 999/2001 III ja VII lisa tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (9) Kuna pistelist genotüübi määramist korraldatakse kalendriaasta kaupa, tuleks muudatust hakata kohaldama alates 1. jaanuarist 2018.
- (10) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 999/2001 III ja VII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. mai 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Määruse (EÜ) nr 999/2001 III ja VII lisa muudetakse järgmiselt.

1) III lisa muudetakse järgmiselt:

a) A peatüki II osa punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Genotüübi määramine

Lammastel määratakse iga TSE positiivse juhtumi korral koodonite 136, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp. Lammaste genotüüpides, mille mõlema alleeli koodon 136 kodeeribalaniini, mõlema alleeli koodon 154 kodeerib arginiini ja mõlema alleeli koodon 171 kodeerib arginiini, leitud TSE juhtudest teatatakse viivitamata komisjonile. Kui positiivne TSE juhtum on ebatüüpiline skreipijuhtum, määratakse kindlaks koodoni 141 prioonvalgu genotüüp.“;

b) B peatüki I osa punkti A punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Iga TSE suhtes positiivseks osutunud ja vastavalt A peatüki II osa punktile 8 testitud lamba genotüüp ja võimaluse korral tõug.“

2) VII lisa C peatüki 1. ossa lisatakse punkt 8:

„8. Kui liikmesriik lubab punkti 1 teise lõigu kohaselt aretusprogrammis mitte osalevates karjades võtta proove ja määrata genotüüpi tõujäärade puhul, tuleb koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp määrata miinimumvalimil, mis on esindav liikmesriigi kogu lambapopulatsiooni suhtes, kas:

a) iga kolme aasta järel vähemalt 1 560 lambast koosneval miinimumvalimil või

b) liikmesriigi määratud proovivõtusedusega ja järgmiste kriteeriumide alusel liikmesriigi määratud suurusega valimil:

i) valimi koostamisel on arvesse võetud varasemate aastate seire käigus kogutud asjakohaseid epidemioloogilisi andmeid, sh lammaste koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüpi tõu, piirkonna, vanuse, soo ja karja tüübi kaupa;

ii) moodustatud valim võimaldab tuvastada genotüübi esinemissageduse vähemalt 5 % muutuse kolmeaastaste ajavahemike kaupa, statistilise võimsusega 80 % ja usaldatavustasemel 95 %.“
